

Z działalności BFG

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO W 2000 ROKU

(skrót)

I. DZIAŁALNOŚĆ GWARANCYJNA BFG

1. Realizacja wypłat środków gwarantowanych

W dniu 11 lutego 2000 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał postanowienie o ogłoszeniu upadłości Banku Staropolskiego SA w Poznaniu. Na syndyka masy upadłości banku został wyznaczony BRE Bank SA. Od czasu utworzenia Bankowego Funduszu Gwarancyjnego był to pierwszy przypadek upadłości banku komercyjnego średnich rozmiarów (w grudniu 1999 roku depozyty podmiotów niefinansowych i budżetów terenowych zgromadzone w Banku Staropolskim SA stanowiły 0,33% depozytów zgromadzonych w całym sektorze bankowym).

W 2000 roku BFG gwarantował środki zdeponowane w bankach do równowartości w złotych 11.000 euro, w tym do 1.000 euro w 100%, a powyżej 1.000 euro w 90%. W przypadku deponentów Banku Staropolskiego SA w Poznaniu BFG gwarantował zwrot środków do wysokości 40.780 zł, zgodnie z kursem euro obowiązującym w dniu ogłoszenia upadłości¹⁾. Wierzytelności przekraczających tę kwotę (w tym 10% kwoty nie wypłaconej z przedziału od 1.000 do 11.000 euro) deponenci mogą dochodzić z masy upadłości banku lub odzyskają w przypadku nabycia przedsiębiorstwa upadłego banku przez inny bank.

Zarząd Funduszu w dniu 18 kwietnia podjął uchwałę nr 41/24/G/2000 w sprawie przekazania syndykowi kwot na wypłatę środków gwarantowanych dla deponentów banku. Uchwała o przekazaniu środków została opublikowana w dzienniku „Rzeczpospolita” w dniu 21 kwietnia. W dniach 8 i 11 maja przekazano syndykowi w dwóch transzach środki finansowe na realizację wypłat.

Bezpieczny Bank

Zgodnie z dokumentami przedstawionymi przez syndyka, uprawnionych do odbioru kwot gwarantowanych było ogółem 147,3 tys. deponentów (osób fizycznych i prawnych) na łączną kwotę 625,1 mln zł. Z kwoty tej 484,1 mln zł zostało pokryte z funduszu ochrony środków gwarantowanych, a pozostałe 141,0 mln zł ze środków płynnych Banku Staropolskiego SA. Po odbiór należnych środków w terminie wyznaczonym przez syndyka zgłosiło się 140,4 tys. deponentów (95,3% uprawnionych).

Organizacja wypłat była złożonym przedsięwzięciem. Bank Staropolski SA miał tylko 2 oddziały, 2 punkty kasowe oraz 58 przedstawicielstw przy oddziałach Invest-Banku SA. Wypłaty dokonywane były w dwóch placówkach upadłego Banku Staropolskiego SA oraz za pośrednictwem wybranych przez syndyka czterech banków komercyjnych o rozległej sieci placówek (Banku Przemysłowo-Handlowego SA, Banku Śląskiego SA, Kredyt Banku SA oraz Powszechnego Banku Kredytowego SA). Ogółem wypłaty dla deponentów miały miejsce w 107 placówkach bankowych na terenie całego kraju w okresie od 10 maja do 15 czerwca 2000 roku.

Do końca 2000 roku syndyk przedłożył sześć uzupełniających list deponentów, którzy nie znaleźli się na liście pierwotnej lub dla których stany na rachunkach zostały wykazane w niepełnej wysokości. Listy te obejmowały głównie spadkobierców, zapisobierców oraz osoby, które poniosły koszty pogrzebu właścicieli rachunków. Środki na wypłaty z list dodatkowych w łącznej kwocie 914,2 tys. zł pochodziły z wpływów powiększających masę upadłości Banku Staropolskiego SA (przede wszystkim z windykacji należności). Wypłaty z list dodatkowych dokonane przez syndyka objęły 463 osoby.

Czas oczekiwania deponentów Banku Staropolskiego SA na wypłatę środków gwarantowanych wyniósł 90 dni od daty ogłoszenia upadłości, a 119 dni od dnia zawieszenia działalności banku. Nie przekroczył on okresu przewidzianego w ustawie o BFG ani terminów przewidzianych w dyrektywie Unii Europejskiej.

BFG przeprowadził kontrolę procesu realizacji wypłat środków przekazanych do dyspozycji syndyka masy upadłości Banku Staropolskiego SA pod kątem zgodności z postanowieniami ustawy o BFG i uchwały Zarządu Funduszu o przekazaniu kwot na wypłatę środków gwarantowanych. Kontrola wykazała poprawny przebieg wypłat.

BFG jest zobowiązany do bezpośredniego dokonywania wypłat deponentom, którzy nie podjęli środków w wyznaczonych przez syndyków terminach, przez okres 5 lat od dnia ogłoszenia upadłości banku.

W 2000 roku w siedzibie Funduszu dokonano 2.275 wypłat środków gwarantowanych w łącznej kwocie 7.993,2 tys. zł, w tym 7.965,8 tys. zł dla 2.230 deponentów Banku Staropolskiego SA, którzy nie odebrali środków w terminie wyznaczonym przez syndyka.

Z działalności BFG

Na koniec 2000 roku liczba deponentów, którzy nie podjęli należnych środków – od początku działalności BFG, wynosiła 58.755 osób, a kwota zobowiązań Funduszu wobec nich 7.109,8 tys. zł, w tym 6.306,3 tys. zł dla 4.712 deponentów Banku Staropolskiego SA. Średnia kwota, która nie została podjęta, wynosi w przypadku deponentów Banku Staropolskiego SA 1.338,36 zł, natomiast w przypadku deponentów pozostałych banków – 14,90 zł.

Od początku działalności Funduszu do końca 2000 roku upadły 93 banki (5 komercyjnych i 88 spółdzielczych). Wyплаты środków gwarantowanych dla 307,3 tys. deponentów wyniosły 798,9 mln zł, z czego 626,0 mln zł (78,4% wypłat) zostało sfinansowanych z funduszu ochrony środków gwarantowanych.

2. Środki odzyskane z mas upadłości banków i ich rozliczenie

W 2000 roku z tytułu wierzytelności zgłoszonych przez BFG do mas upadłości banków Fundusz odzyskał środki z 19 banków w łącznej kwocie 7.517,8 tys. zł.

Odzyskane kwoty są wykorzystywane na finansowanie kolejnych wypłat środków gwarantowanych. W 2000 roku sytuacja taka miała miejsce w przypadku realizacji postanowienia sądu dotyczącego deponentów Banku Spółdzielczego w Sławie, upadłego w 1996 roku (wypłata w wysokości 5,7 tys. zł).

W okresie od 1995 do 2000 roku BFG odzyskał z mas upadłości banków kwotę 19.937,5 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2000 roku stan środków odzyskanych z tego tytułu pozostających w dyspozycji Funduszu wynosił 14.734,7 tys. zł. Pozostała kwota została przeznaczona na wypłaty środków gwarantowanych deponentom banków, w przypadku których nie były wykorzystywane utworzone przez banki fundusze ochrony środków gwarantowanych.

Informacje o sposobie wykorzystania przez Fundusz środków uzyskanych z mas upadłości banków są przekazywane w okresach półrocznych (według stanu na 30 czerwca i 31 grudnia) wszystkim bankom uczestniczącym w systemie gwarantowania depozytów.

II. DZIAŁALNOŚĆ POMOCOWA BFG

1. Cel i założenia działalności pomocowej

Podstawowym celem działalności pomocowej Bankowego Funduszu Gwarancyjnego jest ochrona deponentów przed utratą depozytów ulokowanych w bankach zagrożonych upadłością. Z dotychczasowej praktyki Funduszu

Bezpieczny Bank

wynika, że najskuteczniejszym sposobem ochrony interesów klientów banków zagrożonych niewypłacalnością jest pomoc udzielana silnym kapitałowo bankom na przejęcie banków znajdujących się w złej sytuacji ekonomiczno-finansowej. Jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach Fundusz akceptuje tzw. samodzielną sanację.

Działalność pomocowa w 2000 roku prowadzona była, podobnie jak w latach poprzednich, na podstawie następujących założeń:

- ❖ przestrzeganie zasady równości banków w dostępie do środków pomocowych przez stosowanie przejrzystych kryteriów i procedur przyznawania pomocy,
- ❖ możliwie szybkie stawianie środków pomocowych do dyspozycji banku spełniającego kryteria udzielenia pomocy w celu minimalizowania strat,
- ❖ wspieranie procesów konsolidacyjnych i restrukturyzacyjnych przez udzielenie pomocy na przejęcia banków znajdujących się w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności przez banki silne kapitałowo,
- ❖ mobilizowanie wnioskodawców do poszukiwania dodatkowych, poza BFG, źródeł wsparcia finansowego w celu realizacji założeń programów postępowania naprawczego,
- ❖ zapewnienie wysokiej ekonomicznie efektywności pomocy, m.in. przez określenie w umowach o udzielenie pożyczki konkretnych przedsięwzięć zmierzających do trwałego odzyskania wypłacalności.

2. Warunki udzielania pomocy

Zgodnie z art. 20 ustawy o BFG warunkami udzielenia pomocy finansowej są w szczególności:

- ❖ przedstawienie wyników badania sprawozdania finansowego dotyczącego działalności banku ubiegającego się o pomoc, a w przypadku wniosku o udzielenie pomocy na przejęcie banku, połączenie się banków lub zakup akcji (udziałów) innego banku – wyników badania sprawozdań finansowych obu banków,
- ❖ program postępowania naprawczego pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Nadzoru Bankowego, a w przypadku przejęcia/połączenia się banków, zakupu akcji (udziałów) innego banku – pozytywna opinia KNB o celowości tych działań,
- ❖ wykazanie, że wysokość wnioskowanej pożyczki, gwarancji lub poręczenia nie jest wyższa niż łączna maksymalna kwota z tytułu gwarancji w tym banku, liczona jako suma środków gwarantowanych na rachunkach deponentów, a w przypadku wnioskowania o udzielenie pomocy finansowej w celu przejęcia/połączenia z innym bankiem – nie wyższa niż suma środków gwarantowanych na rachunkach deponentów w banku przejmowanym,

Z działalności BFG

- ❖ wykorzystanie dotychczasowych funduszy własnych banku na pokrycie strat banku ubiegającego się o pomoc lub przejmowanego.

Rada Funduszu, zgodnie z ustawą o BFG (art. 7 ust. 2 pkt 6) oraz statutem BFG (§ 16 ust. 1), określiła zasady, formy, warunki i tryb udzielania pomocy finansowej podmiotom objętym obowiązkowym systemem gwarantowania, wyznaczając kryteria do oceny stopnia niebezpieczeństwa niewypłacalności (uchwała nr 35/97 z 20 listopada 1997 roku, znowelizowana uchwałą nr 10/99 z dnia 18 marca 1999 roku).

Wskaźnikami stanowiącymi podstawę do oceny sytuacji banku z punktu widzenia niebezpieczeństwa jego niewypłacalności i podjęcia decyzji o ewentualnym udzieleniu pomocy finansowej są:

- ❖ współczynnik wypłacalności niższy od 7%;
- ❖ stosunek straty skumulowanej do funduszy własnych podstawowych i uzupełniających powyżej 30%;
- ❖ zwrot na aktywach (ROA) poniżej 0,7 średniej dla – odpowiednio – sektorów banków komercyjnych i spółdzielczych;
- ❖ stosunek należności zagrożonych od podmiotów niefinansowych i budżetów lokalnych powyżej 1,2 średniej dla – odpowiednio – sektorów banków komercyjnych i spółdzielczych;
- ❖ stosunek kosztów działania do wyniku na działalności bankowej powyżej 1,2 średniej dla – odpowiednio – sektorów banków komercyjnych i spółdzielczych;
- ❖ przyrost rezerw celowych w stosunku do wyniku na działalności bankowej powyżej 1,2 średniej dla – odpowiednio – sektorów banków komercyjnych i spółdzielczych.

W 2000 roku wnioski banków dotyczyły wyłącznie pomocy finansowej w formie pożyczki. Pomoc ta udzielana była na następujących warunkach:

- ❖ podstawę oprocentowania pożyczek stanowiła stopa redyskontowa weksli ustalana przez Radę Polityki Pieniężnej – obowiązująca w dniu zawarcia umowy pożyczki, a oprocentowanie to wynosiło:
 - dla banków komercyjnych od 0,4 do 0,8 podstawy,
 - dla banków spółdzielczych od 0,2 do 0,4 podstawy;
- ❖ prowizja wynosiła:
 - dla banków komercyjnych 0,3% kwoty pożyczki,
 - dla banków spółdzielczych 0,1% kwoty pożyczki;
- ❖ maksymalny okres korzystania z pożyczki wynosił 10 lat;
- ❖ karencja w spłacie pożyczki – maksymalnie do połowy okresu korzystania z pożyczki;
- ❖ wypłata pożyczki następowała jednorazowo lub w transzach;

Bezpieczny Bank

- ❖ naliczanie i pobieranie odsetek odbywało się w okresach kwartalnych, a spłaty pożyczki w ratach kwartalnych lub półrocznych.

W praktyce, przyznając bankom pożyczki, Fundusz stosował oprocentowanie na najniższym poziomie, tj. 0,4 stopy redyskonta w przypadku banków komercyjnych oraz 0,2 stopy redyskonta dla banków spółdzielczych.

3. Decyzje w sprawie wniosków o udzielenie pomocy

Zgodnie z przyjętymi zasadami, banki ubiegające się o pożyczkę przedkładają program postępowania naprawczego uwzględniający pomoc BFG, informacje o sytuacji finansowej oraz projekcję kształtowania się sytuacji ekonomiczno-finansowej po uzyskaniu pomocy. Fundusz dokonuje oceny sytuacji banku oraz możliwości odzyskania wypłacalności. Równocześnie oceniana jest zdolność banku do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w ustalonych terminach.

W 2000 roku 11 banków wystąpiło do Funduszu z wnioskiem o udzielenie zwrotnej pomocy finansowej w formie pożyczki:

- ❖ na samodzielną sanację – dwa banki komercyjne i trzy banki spółdzielcze, łącznie wnioskujące o kwotę 708,0 mln zł,
- ❖ na przejęcie innych banków – dwa banki komercyjne i cztery banki spółdzielcze, łącznie wnioskujące o kwotę 416,9 mln zł.

Ponadto Zarząd rozpatrzył dwa wnioski, które wpłynęły w końcu 1999 roku.

W 2000 roku Zarząd Funduszu podjął następujące decyzje w sprawie wniosków banków o udzielenie pomocy finansowej:

- ❖ pięciu bankom (jednemu komercyjnemu i czterem spółdzielczym) udzielił pomocy finansowej w formie pożyczki,
- ❖ dwóm bankom spółdzielczym odmówił jej udzielenia:
 - w przypadku banku ubiegającego się o pożyczkę na usunięcie stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności odmowa podyktowana została zbyt dużym ryzykiem niepowodzenia zaprezentowanego programu samodzielnej sanacji,
 - w odniesieniu do banku ubiegającego się o pomoc finansową na przejęcie innych banków przyczyną odmowy było niewystępowanie stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności w bankach przejmowanych.

W odniesieniu do jednego banku komercyjnego, który wnioskował o przyznanie pomocy w wysokości przekraczającej równowartość w złotych kwoty 6 mln euro, decyzja o udzieleniu pożyczki została podjęta, zgodnie ze statutem BFG, po uzyskaniu opinii Rady Funduszu.

Pozostałych sześć wniosków nie spełniło ustawowych warunków i konieczne jest ich uzupełnienie.

Z działalności BFG

4. Decyzje w sprawie wniosków o utrzymanie (kontynuowanie) pomocy

Sześć banków spółdzielczych już korzystających z pomocy BFG zwróciło się z wnioskami o wyrażenie zgody na utrzymanie pożyczki po połączeniu z innymi bankami.

W odniesieniu do pięciu banków Zarząd Funduszu – na podstawie analiz i ocen celowości łączenia się banków, a także pozytywnej opinii KNB – uznał planowane procesy łączeniowe za celowe i wyraził zgodę na utrzymanie pomocy. Rozpatrzenie wniosku szóstego banku stało się bezprzedmiotowe (odstąpiono od planowanego procesu łączeniowego).

Inwestor strategiczny jednego z banków komercyjnych korzystającego z pomocy finansowej na samodzielną sanację wystąpił o wyrażenie zgody na utrzymanie pożyczki po włączeniu tego banku w swoją strukturę. W związku z zamiarem przejęcia banku zwrócił się on dodatkowo o zmianę warunków dalszego korzystania z przyznanej pomocy finansowej. Zarząd Funduszu wyraził zgodę na utrzymanie pomocy finansowej bez zmiany jej warunków, uznając, że brak jest podstaw do ich weryfikacji.

5. Kierunki i skala pomocy finansowej udzielonej w 2000 roku

Udzielona w 2000 roku pomoc finansowa była przeznaczona wyłącznie na wsparcie procesów konsolidacyjnych banków.

Na podstawie uchwał Zarządu Funduszu o udzieleniu zwrotnej pomocy finansowej, z których jedna została podjęta w 1999, a pięć w 2000 roku, uruchomiono w 2000 roku środki pomocowe dla sześciu banków w łącznej kwocie 205,4 mln zł.

Pomoc taką otrzymały cztery banki spółdzielcze na łączną kwotę 18,7 mln zł i dwa banki komercyjne w kwocie 186,7 mln zł. Szczególnie istotna była pożyczka w wysokości 185,0 mln zł dla Banku Współpracy Regionalnej SA, powiązanego kapitałowo z poważnie zagrożonym upadłością BWR Real Bankiem SA. Pozyskanie Deutsche Banku SA jako inwestora strategicznego umożliwiło udzielenie pomocy i uratowanie obu wymienionych banków przed upadłością.

6. Efekty działalności pomocowej

6.1. Pożyczki spłacone

W 2000 roku dziewięć banków spółdzielczych całkowicie spłaciło otrzymaną w latach poprzednich pomoc finansową na łączną kwotę 46,2 mln zł. W ośmiu z nich osiągnięte zostały podstawowe cele, na których realizację

Bezpieczny Bank

pomoc ta została przyznana. Niebezpieczeństwo niewypłacalności zostało usunięte, a bieżące wyniki finansowe pozwalają sądzić, że będą one stabilną częścią sektora banków spółdzielczych.

Jedynie sytuacja ekonomiczno-finansowa jednego banku nie uległa poprawie w stopniu założonym w programie postępowania naprawczego, poprawiła się jednak na tyle, że został usunięty stan niebezpieczeństwa niewypłacalności. Sytuacja tego banku jest szczególnie wnikliwie obserwowana.

6.2. Pożyczki udzielone w roku sprawozdawczym

Pomoc finansowa Funduszu udzielona w 2000 roku w wysokości 205,4 mln zł przyczyniła się do ochrony banków z niej korzystających przed upadłością i utrzymania w dyspozycji deponentów środków pieniężnych wynoszących łącznie 1.180,0 mln zł.

Oprócz opisanych wyżej efektów finansowych udzielona w 2000 roku przez BFG pomoc finansowa pozwoliła utrzymać:

- ❖ 50 placówek bankowych;
- ❖ 1.151 miejsc pracy.

Szczególnego znaczenia nabiera pomoc dla banków spółdzielczych, ponieważ niedopuszczenie do ich upadłości zapobiega poważnym trudnościom w dostępie miejscowej ludności do usług bankowych, a także utracie miejsc pracy przez pracowników tych banków. W omawianych bankach niejednokrotnie gromadzone są niemal całe oszczędności społeczności lokalnej. Nie

Tabela 1. Zestawienie liczby rachunków depozytowych i kredytowych oraz liczba znaczących klientów w bankach, które otrzymały pożyczkę w 2000 roku

	Liczba rachunków depozytowych	Liczba rachunków kredytowych	Liczba znaczących kredytobiorców	Zaangażowanie banku w „duże” kredyty – w mln zł
Banki spółdzielcze	13.940	15.110	320	10,1
Banki komercyjne	138.978	15.519	45	111,2
Razem	152.918	30.629	365	121,3

Źródło: Dane zawarte we wnioskach banków.

Z działalności BFG

można również pominąć faktu, że upadłość banku pociąga za sobą często upadłości przedsiębiorstw z danego regionu.

Udzielanie przez BFG pomocy finansowej bankom, w których wystąpiło niebezpieczeństwo niewypłacalności, a przez to zapobieganie ich upadłości, zwiększa zaufanie społeczeństwa do instytucji bankowych i sektora bankowego. Przyczynia się do wzrostu bezpieczeństwa środków lokowanych przez ludność i podmioty gospodarcze w bankach.

Podkreślić ponadto należy, że w przypadku przejęcia jednostek słabych przez banki silne na ogół następowała ogólna poprawa ich organizacji i zarządzania. W bankach przejmowanych wdrażane były doskonalsze procedury oraz nowe technologie stosowane w bankach przejmujących. Dzięki temu następowała poprawa jakości świadczonych usług.

Zapobiegając upadłości banków przez udzielanie pomocy finansowej, BFG przyczynia się do stabilizacji systemu bankowego, co ogranicza ryzyko wystąpienia kryzysu finansowego w skali ogólnogospodarczej. Pozwala to na sprawną transformację oszczędności gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w inwestycje pobudzające wzrost gospodarczy.

Od początku działalności do dnia 31 grudnia 2000 roku BFG udzielił 71 pożyczek (22 pożyczki dla banków komercyjnych i 49 dla spółdzielczych) na łączną kwotę 1.181,5 mln zł.

III. MONITORING I KONTROLA WYKORZYSTANIA POMOCY FINANSOWEJ BFG

1. Monitorowanie sytuacji finansowej banków korzystających z pomocy

Bankowy Fundusz Gwarancyjny monitoruje sytuację ekonomiczno-finansową wszystkich banków, którym udzielił pomocy finansowej.

Na koniec grudnia 2000 roku monitorowaniem objętych było 51 banków, w tym:

- ❖ 15 banków komercyjnych (w tym 3 korzystające z pożyczek na samodzielną sanację),
- ❖ 36 banków spółdzielczych (w tym 17 korzystających z pożyczek na samodzielną sanację).

Monitorowanie było prowadzone na podstawie miesięcznych informacji banków w zakresie przewidzianym obowiązkową sprawozdawczością do NBP oraz kwartalnych sprawozdań z realizacji programu postępowania naprawczego (lub programu restrukturyzacji). Służyło ono ocenie prawidłowości wykorzystania pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz, jak również

ocenie stopnia realizacji programu naprawczego. Wyniki przeprowadzonych analiz sytuacji banków służyły także do ustalania kwartalnych planów kontroli oraz przeprowadzania kontroli doraźnych w siedzibach banków, w razie wystąpienia takiej potrzeby.

2. Kontrole bezpośrednie w bankach korzystających z pomocy

Do ustawowych zadań BFG w zakresie udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania należą:

- ❖ kontrola celowości, efektywności i prawidłowości wykorzystania pomocy, tj. zgodności z warunkami określonymi w umowie pożyczki,
- ❖ kontrola realizacji programu postępowania naprawczego.

We wszystkich kontrolach przeprowadzonych w 2000 roku ocenie zostały poddane następujące zagadnienia:

- ❖ sytuacja ekonomiczno-finansowa banków, w tym:
 - działalność depozytowa i kredytowa, ze szczególnym uwzględnieniem jakości portfela kredytowego,
 - poziom i struktura funduszy własnych (głównie w bankach spółdzielczych),
 - planowane inwestycje;
- ❖ organizacja banku (struktura, regulacje wewnętrzne i ich zgodność z obowiązującymi przepisami, kontrola wewnętrzna);
- ❖ prawidłowość wykorzystania, zabezpieczenia i efektywność środków uzyskanych w ramach zwrotnej pomocy finansowej;
- ❖ stopień realizacji planu wykorzystania pomocy lub programu postępowania naprawczego;
- ❖ realizacja warunków określonych w umowach o udzielenie pożyczki, ze szczególnym zwróceniem uwagi na:
 - analizowanie opłacalności funkcjonowania oddziałów banku,
 - restrukturyzację zatrudnienia i obniżenie kosztów działania, w tym kosztów osobowych,
 - przebieg procesu łączeniowego,
 - podjęcie działań zmierzających do pozyskania dodatkowych funduszy,
 - wprowadzenie systemu kontroli wewnętrznej, narzędzi zarządzania płynnością i ryzykiem kredytowym.

Każdorazowo, w trakcie kontroli, badano również wykonanie przez bank planowanych wyników finansowych (z wyłączeniem dochodów uzyskanych ze wszystkich źródeł pomocy zewnętrznej) oraz udział dochodów uzyskanych z pożyczki BFG w dochodach banku.

Z działalności BFG

W 2000 roku przeprowadzono 34 kontrole bezpośrednie w 33 bankach korzystających z pomocy BFG, w tym:

- ❖ 5 kontroli w bankach komercyjnych,
- ❖ 29 kontroli w 28 bankach spółdzielczych (w jednym banku przeprowadzono dwie kontrole bezpośrednie ze względu na skalę odchyień realizacji programu postępowania naprawczego od założeń).

Dwie kontrole miały charakter doraźny. Przeprowadzono je w jednym banku spółdzielczym i jednym komercyjnym. Kontrole były spowodowane oceną sposobu realizacji programów postępowania naprawczego dokonaną na podstawie wyników monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej tych banków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono wykorzystania środków pomocowych niezgodnie z postanowieniami umów pożyczek, jak również bezpośredniego zagrożenia spłaty pożyczek wraz z odsetkami.

Analiza bilansu oraz rachunku zysków i strat kontrolowanych banków wykazała, że największe trudności w zakresie realizacji programu postępowania naprawczego dotyczyły wielkości obliża kredytowego, jakości portfela kredytowego, kosztów działania banku, wyniku na działalności bankowej i wyniku finansowego brutto.

Dokonano analizy przyczyn odchyień od założeń zatwierdzonych programów postępowania naprawczego. W większości przypadków przyczyny te miały charakter obiektywny i wynikały z uwarunkowań zewnętrznych: sytuacji klientów banków oraz zmian w regulacjach ustawowych i normach nadzorczych. Ponadto, w przypadku banków komercyjnych odchylenia były wynikiem zmiany ich strategii (w tym pozyskania inwestora strategicznego), natomiast w bankach spółdzielczych konsekwencją procesów łączeniowych.

W wystąpieniach pokontrolnych oceniane banki zostały zobowiązane do przedstawienia Funduszowi:

- ❖ propozycji działań zmierzających do pełnej realizacji programów naprawczych,
- ❖ informacji o usunięciu stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

Przeprowadzono rozmowy z kierownictwem banków, których sytuacja budziła największe zaniepokojenie Funduszu. Dotyczyło to:

- ❖ trzech banków spółdzielczych (w spotkaniach uczestniczyli także przedstawiciele banków regionalnych/zrzeszających),
- ❖ jednego banku komercyjnego.

Celem rozmów było:

- ❖ ocena sytuacji banków i dostrzeżonych zagrożeń w ich działalności,

Bezpieczny Bank

- ❖ omówienie scenariusza działań niezbędnych do podjęcia przez bank, aby zostały zrealizowane założenia przyjęte w programach postępowania naprawczego,
- ❖ zapoznanie się z planowanymi przez banki działaniami.

3. Wykonywanie funkcji kuratora

Decyzją Komisji Nadzoru Bankowego, na swój wniosek, BFG został ustanowiony kuratorem nadzorującym wykonanie programu postępowania naprawczego trzech banków spółdzielczych, którym udzielił pomocy finansowej (dwóm na usunięcie stanu niebezpieczeństwa niewypłacalności w łącznej wysokości 30.200,0 tys. zł, a trzeciemu na przejęcie innego banku spółdzielczego o zagrożonej wypłacalności w wysokości 14.000,0 tys. zł). W odniesieniu do jednego z nich funkcję tę Fundusz sprawuje od czerwca 1998 roku, w dwóch pozostałych od lipca i sierpnia 2000 roku.

Do wykonywania zadań kuratora Zarząd BFG powołał pełnomocników. Czynności pełnomocników kuratora polegają na sprawowaniu nadzoru nad realizacją programów naprawczych banków i są wykonywane m.in. w formie:

- ❖ uczestniczenia w posiedzeniach zarządu i rady nadzorczej;
- ❖ prezentowania stanowiska BFG wobec uchwał zarządu, rady nadzorczej, zgromadzenia udziałowców – w sytuacji, gdy uchwały te naruszają interes banku i mogą zagrozić wykonaniu programu naprawczego lub odzyskaniu kwot przekazanych przez Fundusz w ramach udzielonej pomocy;
- ❖ uzyskiwania wszelkich informacji niezbędnych do prowadzenia bieżących analiz sytuacji ekonomiczno-finansowej banku.

Wypełniając funkcję kuratora, Fundusz składa Komisji Nadzoru Bankowego sprawozdania kwartalne z tej działalności, zawierające ocenę realizacji przez banki założeń programu naprawczego i ich sytuacji ekonomiczno-finansowej.

W 2000 roku działania BFG jako kuratora skoncentrowane były przede wszystkim na realizacji przez banki programów naprawczych, poprawie jakości zarządzania, prowadzeniu bezpiecznej i prawidłowej polityki kredytowej oraz restrukturyzacji wierzytelności. Działania te przyniosły pozytywne rezultaty. Banki rozszerzyły ofertę świadczonych usług i podniosły ich jakość. Podjęły działania w celu uporządkowania sfery organizacyjno-prawnej. W wyniku tych przedsięwzięć zrealizowały założenia programów naprawczych w zakresie wyniku finansowego brutto i netto, jak też wyniku z własnej działalności.

IV. SYSTEM GROMADZENIA I ANALIZY INFORMACJI O BANKACH

1. Źródła informacji o bankach

Podstawowym źródłem informacji o bankach są sprawozdania sporządzone przez banki, które Bankowy Fundusz Gwarancyjny otrzymuje od Narodowego Banku Polskiego na mocy ustawy o BFG oraz porozumienia z NBP zawartego w dniu 27 maja 1997 roku. Banki, które korzystają z pomocy finansowej Funduszu, przesyłają – na mocy zawartych umów pożyczek – sprawozdania finansowe bezpośrednio do BFG (niezależnie od informacji przekazywanych przez NBP).

Odrębne źródło stanowią informacje przekazywane Funduszowi bezpośrednio przez banki na mocy zarządzenia Prezesa NBP z 29 grudnia 1997 roku w sprawie sporządzania przez banki informacji dodatkowej dla potrzeb Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Ponadto Fundusz otrzymuje wyniki analiz Narodowego Banku Polskiego dotyczące sytuacji sektora bankowego oraz materiały przekazywane przez banki zrzeszające banki spółdzielcze.

2. Założenia i funkcjonowanie systemu

System gromadzenia i analizy informacji o bankach służy wspomaganie procesu decyzyjnego władz Funduszu. Na system ten składają się:

- ❖ analiza sytuacji gospodarki narodowej,
- ❖ analiza sytuacji sektora bankowego w celu zidentyfikowania banków zagrożonych niewypłacalnością,
- ❖ określanie zapotrzebowania na środki finansowe umożliwiające ewentualne wypłaty depozytów gwarantowanych w przypadku upadłości banków oraz określanie wielkości funduszu na udzielanie zwrotnej pomocy finansowej bankom zagrożonym niewypłacalnością.

W ramach prac analitycznych Fundusz dokonuje oceny sytuacji sektora bankowego w podziale na banki komercyjne i spółdzielcze. Celem analiz jest identyfikacja niebezpieczeństwa niewypłacalności poszczególnych banków. W 2000 roku w ramach modyfikacji dotychczasowego systemu analitycznego stworzono i przetestowano liczne narzędzia analityczne. W ostatecznym kształcie system ten będzie się składał z trzech elementów:

- ❖ systemu wczesnego ostrzegania,
- ❖ systemu oceny indywidualnej (ratingowego),
- ❖ analiz cyklicznych.

Bezpieczny Bank

Obecnie funkcjonuje zmodyfikowany system wczesnego ostrzegania oraz przeprowadzane są szczegółowe cykliczne analizy (miesięczne i kwartalne) banków wykazujących symptomy zagrożenia niewypłacalnością. W perspektywie 3 lat powinien powstać system oceny indywidualnej (ratingowy).

System wczesnego ostrzegania zbudowano na podstawie szerokiego zestawu wskaźników, które są odpowiednio punktowane, z wykorzystaniem rozkładu statystycznego ich wartości. Wyróżniono dwie grupy wskaźników:

- ❖ wskaźniki dynamiki pozycji bilansowych, pozabilansowych oraz rachunku zysków i strat (grupa I – 34 wskaźniki),
- ❖ wskaźniki finansowe (grupa II – 43 wskaźniki).

Wskaźniki grupy II zakwalifikowane zostały do 4 podgrup:

- 1) wskaźniki efektywności (9 wskaźników),
- 2) wskaźniki jakości aktywów (16 wskaźników),
- 3) wskaźniki wypłacalności (8 wskaźników),
- 4) wskaźniki płynności (10 wskaźników).

Pod koniec 2000 roku zostały sporządzone kompleksowe analizy sytuacji sektora bankowego stanowiące podstawę do określenia przez Radę Funduszu stawek tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych oraz obowiązkowej opłaty rocznej w roku następnym.

V. WSPÓLDZIAŁANIE BFG Z KOMISJĄ NADZORU BANKOWEGO, NARODOWYM BANKIEM POLSKIM, MINISTERSTWEM FINANSÓW, ZWIĄZKIEM BANKÓW POLSKICH I BANKAMI

Na mocy ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym w Radzie Funduszu zasiadają przedstawiciele Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Ministra Finansów i Związku Banków Polskich, którzy wytyczają strategię działania i nadzorują funkcjonowanie Funduszu zgodnie z polityką reprezentowanych instytucji.

Współpraca BFG z Komisją Nadzoru Bankowego (w której ustawowo zasiada Prezes Zarządu BFG) i Narodowym Bankiem Polskim przebiegała prawidłowo we wszystkich obszarach działalności.

Bezpośrednie współdziałanie Funduszu z Komisją Nadzoru Bankowego i Generalnym Inspektoratem Nadzoru Bankowego dotyczyło problemów o charakterze strategicznym w działaniu obu instytucji wobec banków, których sytuacja wymagała uzgodnionych i skorelowanych przedsięwzięć. Na podkreślenie zasługuje sprawny przepływ informacji między BFG i NBP, w tym danych sprawozdawczych banków, które Fundusz uzyskuje za pośrednictwem NBP.

Z działalności BFG

Równie szeroka była współpraca z Ministerstwem Finansów. W pierwszej kolejności dotyczyła ona nowelizacji ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Tradycyjnie, przed podjęciem decyzji o wysokości stawki tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych oraz stawki obowiązkowej opłaty rocznej na 2001 rok, odbyło się spotkanie z władzami Związku Banków Polskich, podczas którego omówiono sytuację w sektorze bankowym, ze szczególnym uwzględnieniem skali zagrożenia banków niewypłacalnością.

Fundusz, podobnie jak w latach poprzednich, ściśle współpracował z bankami zrzeszającymi i bankami spółdzielczymi. Przez cały rok odbywały się indywidualne spotkania z władzami i pracownikami banków zrzeszających oraz banków spółdzielczych zainteresowanych uzyskaniem lub utrzymaniem pomocy finansowej z Funduszu. W 2000 roku odbyło się 49 takich spotkań.

VI. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W 2000 roku Bankowy Fundusz Gwarancyjny kontynuował współpracę międzynarodową, w tym:

- ❖ z misją Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego dokonującą oceny stabilności oraz przestrzegania zasad przejrzystości działania sektora finansowego w Polsce;
- ❖ z grupą roboczą Forum na rzecz Stabilności Finansowej (*Financial Stability Forum*) w zakresie systemów gwarantowania depozytów;
- ❖ z zagranicznymi instytucjami gwarantowania depozytów.

W październiku i grudniu 2000 roku odbyły się spotkania z przedstawicielami misji Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Podczas pierwszej tury rozmów przedstawiciele misji zebrali niezbędne materiały, natomiast podczas drugiej przedstawili Funduszowi swoje uwagi do wstępnej wersji raportu na temat stabilności sektora finansowego w Polsce, które obejmowały:

- ❖ ocenę ogólną i syntezę (*Overall assessment and summary*);
- ❖ program oceny sektora finansowego (*Financial sector assessment program*);
- ❖ przejrzystość polityki finansowej (*Transparency in financial policies*).

Polskie rozwiązania w zakresie systemu gwarantowania depozytów oraz przejrzystość prowadzonej polityki zostały ocenione pozytywnie. MFW nie wniósł istotniejszych uwag do dotychczasowej działalności BFG. Najważniej-

sze zalecenia misji dotyczyły zintegrowania przez BFG swoich dwóch funduszy przeznaczonych na finansowanie powierzonych mu zadań, co zwiększyłoby przejrzystość prowadzonej polityki pod kątem stosowania zasady niższego kosztu (*least cost principle*). Fundusz powinien opracować swój własny system ratingowy, aby na dalszym etapie mógł zastosować system składek oparty na skali ryzyka. Dodatkowo stwierdzono, że BFG powinien uzyskać znacznie większe uprawnienia odnośnie do wyboru rozwiązania dla przypadków niewypłacalności banków tak, aby lepiej je dopasować do konkretnych sytuacji.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny włączył się do prac międzynarodowych instytucji. Przedstawiciele BFG uczestniczyli w pracach i seminariach Forum na rzecz Stabilności Finansowej, opracowującego wytyczne dla tworzenia i modyfikowania systemów gwarantowania depozytów.

W maju 2000 roku odbyła się w Bazylei konferencja zorganizowana przez Bank Rozrachunków Międzynarodowych, Instytut Stabilności Finansowej (*Financial Stability Institute*) oraz Federalną Korporację do spraw Ubezpieczeń Depozytów (*FDIC*) ze Stanów Zjednoczonych, która była poświęcona pierwszym efektom prac grupy roboczej oraz zainicjowała proces konsultacyjny nad przedstawionymi propozycjami. Zakończeniem tego procesu był „okrągły stół” i seminarium zorganizowane w listopadzie 2000 roku w Budapeszcie przez Węgierski Fundusz Gwarancyjny, we współpracy z Instytutem Stabilności Finansowej. Zarówno w obradach „okrągłego stołu”, jak i seminarium uczestniczyła delegacja BFG, która przedstawiła polskie rozwiązania w zakresie gwarantowania depozytów²⁾.

W 2000 roku Bankowy Fundusz Gwarancyjny gościł delegacje banków centralnych, instytucji odpowiedzialnych za gwarantowanie depozytów oraz krajowych związków banków z Wietnamu, Litwy, Bośni-Hercegowiny i Jugosławii.

VII. WŁADZE I ORGANIZACJA BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO

1. Skład osobowy organów Funduszu

Ustawowymi organami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego są Rada i Zarząd.

W 2000 roku Rada pracowała w składzie:

Przewodniczący Rady:

Członkowie Rady:

Marek Grzybowski

Tomasz Dybowski

Stanisław Kasiewicz

Z działalności BFG

Barbara Kowalska
Przemysław Morysiak
Krzysztof Pietraszkiewicz
Jan Szambelańczyk
Ewa Śleszyńska-Charewicz
Andrzej Wiśniewski
Tadeusz Żywczak

Zarząd BFG pracował w następującym składzie:

Prezes Zarządu:	Ewa Kawecka-Włodarczak
Zastępca Prezesa Zarządu:	Hanna Krajewska
Członkowie Zarządu:	Andrzej Jankowski
	Louis Montmory
	Maria Pawelska

2. Działalność Rady Funduszu

W 2000 roku Rada Funduszu odbyła 13 posiedzeń i podjęła 30 uchwał, wypełniając terminowo zadania określone w ustawie i statucie BFG.

Wykonując delegacje ustawowe, Rada podjęła uchwały dotyczące ustalenia stawek procentowych tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych i obowiązkowej opłaty rocznej na 2001 rok. Ustalenie stawek Rada poprzedziła pracami analityczno-studialnymi. Ponadto poznaniu opinii i poglądów środowiska bankowego służyło spotkanie Przewodniczącego Rady i Prezesa Zarządu BFG z Zarządem Związku Banków Polskich i reprezentatywnymi przedstawicielami całego sektora bankowego, w trakcie którego przedstawione zostały propozycje stawek na tle sytuacji sektora bankowego, prognozowanego zapotrzebowania na środki oraz kierunki działalności BFG na rzecz umacniania bezpieczeństwa finansowego i stabilności sektora bankowego w Polsce. Ustalając stawki, Rada kierowała się rozpoznanymi i weryfikowanymi we współpracy z nadzorem bankowym potrzebami banków na środki pomocowe BFG oraz prognozą skali upadłości banków w 2001 roku. Podtrzymując zasadę stopniowego zmniejszania obciążeń banków z tytułu opłaty rocznej na fundusz pomocowy, jak też częściowo uwzględniając opinie środowiska bankowego, Rada ustaliła stawki niższe od obowiązujących w 2000 roku. Mając na uwadze aktualną sytuację finansową banków i prognozę jej rozwoju w 2001 roku, w tym zwłaszcza znane Funduszowi jednostkowe przypadki banków zagrożonych upadłością, Rada ustaliła niższą od maksymalnej, obowiązującej w 2000 roku, stawkę tworzenia funduszy ochrony środków gwarantowanych.

Spełniając statutowy obowiązek, Rada Funduszu zaopiniowała jeden wniosek Zarządu BFG w sprawie udzielenia pomocy bankowi, w przypadku

Bezpieczny Bank

gdy kwota pomocy przekraczała równowartość w złotych kwoty 6 mln euro. Rada wypowiedziała się również w sprawie sposobu pokrycia straty zaproponowanego przez bank ubiegający się o pomoc na połączenie z bankiem w stanie niebezpieczeństwa niewypłacalności.

Upadłość Banku Staropolskiego SA sprawiła, że w pracach Rady szczególną uwagę poświęcono problematyce realizacji gwarancji wobec deponentów tego banku, tym bardziej że skala i rozmiary wypłat środków gwarantowanych przekraczały wszystkie dotychczas obsługiwane przez Fundusz upadłości banków. Rada nie tylko nadzorowała samo wykonanie ustawowego obowiązku realizacji gwarancji, ale również dokonywała systematycznych analiz i ocen skutków upadłości tego banku dla całego sektora bankowego, w tym zwłaszcza wpływu obciążeń finansowych ponoszonych przez banki z tytułu wypłat środków gwarantowanych na ich sytuację finansową. Na podstawie analizy listów deponentów Banku Staropolskiego SA skierowanych do BFG, Rada sformułowała wnioski usprawniające działalność Funduszu, a także rekomendacje dotyczące zmian w ustawie o BFG.

Rada nadzorowała działalność pomocową Funduszu, koncentrując się zwłaszcza na wstępnym rozpatrzeniu możliwości udzielenia pomocy bankom, których sytuacja finansowa czyniła potencjalnymi klientami BFG.

Rada systematycznie oceniała praktyczne efekty systemu monitorowania sytuacji finansowej banków, w tym banków korzystających z pomocy BFG. Jej uwaga koncentrowała się szczególnie na wynikach i sposobach realizacji statutowego wykonywania kontroli w bankach korzystających z pomocy BFG oraz wykonywaniu przez Fundusz funkcji kuratora nadzorującego realizację w trzech bankach programów naprawczych.

Rada co miesiąc oceniała sytuację w sektorze bankowym, koncentrując się zwłaszcza na bankach o pogarszającej się sytuacji finansowej, oraz formułowała na podstawie tych ocen wnioski i zalecenia dla Zarządu.

Wykonując ustawowy obowiązek nadzoru nad działalnością Funduszu, Rada rozpatrywała kwartalne sprawozdania Zarządu z działalności. Oceniała także realizację planu działalności BFG na 2000 rok oraz zaleceń Rady uściślających zadania ujęte w tym planie.

Przedmiotem szczególnego zainteresowania Rady były wyniki i zalecenia Najwyższej Izby Kontroli z kontroli przeprowadzonej w BFG. Rada wystąpiła do NIK z licznymi uwagami i zastrzeżeniami do przedłożonej Funduszowi pierwszej wersji wystąpienia pokontrolnego. Zdecydowana większość z nich uwzględniona została w ostatecznej wersji wystąpienia. Rada zapoznała się również z proponowanymi przez Zarząd Funduszu sposobami realizacji wszystkich (pięciu) wniosków pokontrolnych.

Kontrolą Rady – podobnie jak w roku poprzednim – objęta została gospodarka finansowa Funduszu.

W 2000 roku utrzymana została wysoka rola i intensywność pracy zespołów problemowych Rady, które – oprócz przygotowywania dla Rady projek-

Z działalności BFG

tów opinii i stanowisk – kontrolowały działalność Funduszu i poszczególnych jednostek organizacyjnych Biura BFG. Szczególnie intensywnie pracował zespół ds. gospodarki finansowej. W końcu roku zespół ds. działalności pomocowej rozpoczął kontrolę tego obszaru aktywności Funduszu, zakończoną w styczniu 2001 roku. Pracował również zespół prawny. Rada powołała także zespoły ds. realizacji gwarancji oraz systemu informacyjno-informatycznego, które przeprowadzą w I półroczu 2001 roku kontrolę tych obszarów działalności Funduszu.

3. Działalność Zarządu Funduszu

Kluczowymi zagadnieniami, którym Zarząd BFG poświęcił uwagę i zajmował się w 2000 roku, były:

- ❖ realizowanie obowiązków wynikających z gwarantowania środków pieniężnych zdeponowanych w bankach;
- ❖ udzielanie pomocy finansowej bankom i kontrola jej wykorzystania;
- ❖ gromadzenie i analiza informacji o bankach;
- ❖ unormowania prawne w zakresie zadań i działalności Funduszu oraz dostosowanie rozwiązań polskiego systemu gwarantowania depozytów do wymogów Unii Europejskiej;
- ❖ informatyzacja pracy Biura Funduszu;
- ❖ gospodarka finansowa;
- ❖ podnoszenie kwalifikacji pracowników Funduszu;
- ❖ działalność organizacyjno-administracyjna Biura BFG i zagospodarowanie nowej siedziby.

W okresie sprawozdawczym Zarząd BFG na 68 posiedzeniach podjął 141 uchwał, w tym:

- ❖ 76 związanych z wypłatami środków gwarantowanych i działalnością kontrolną,
- ❖ 31 dotyczących pomocy finansowej dla banków,
- ❖ 34 dotyczące innych zagadnień związanych z działalnością BFG.

4. Organizacja Biura Funduszu

Swoje ustawowe zadania Bankowy Fundusz Gwarancyjny realizuje poprzez Biuro, które składa się z sześciu departamentów, stanowiska kontroli wewnętrznej, Sekretariatu Rady Funduszu oraz dwóch stałych komitetów.

Poszczególne jednostki organizacyjne wykonują następujące zadania:

- ❖ **Departament Analiz Sektora Bankowego** gromadzi i analizuje informacje dotyczące bieżącej sytuacji banków oraz sporządza oceny i prognozy rozwoju ich sytuacji w przyszłości;

Bezpieczny Bank

- ❖ **Departament Działalności Pomocowej** realizuje zadania w zakresie udzielania pomocy bankom w sytuacji niebezpieczeństwa niewypłacalności;
- ❖ **Departament Realizacji Gwarancji i Kontroli Wykorzystania Pomocy** wykonuje zadania związane z realizacją gwarancji oraz monitorin- giem i kontrolą sytuacji banków, którym Fundusz udzielił pomocy;
- ❖ **Departament Finansowy** realizuje zadania związane z gospodarką fi- nansową, prowadzeniem księgowości oraz rozliczeniami Funduszu;
- ❖ **Departament Prawny** zapewnia obsługę prawną Funduszu, a także reprezentuje Fundusz w postępowaniu sądowym i administracyjnym oraz przed innymi organami orzekającymi;
- ❖ **Departament Organizacyjny** zapewnia obsługę organizacyjną Zarzą- du i Biura Funduszu, prowadzi sprawy związane z zatrudnieniem pra- cowników, organizacją pracy, obsługą administracyjną oraz odpowiada za techniczną, informatyczną, lokalową i materialną infrastrukturę Biura;
- ❖ **Stanowisko Kontroli Wewnętrznej** realizuje zadania związane z ba- daniem prawidłowości i zgodności działania jednostek organizacyjnych Biura Funduszu z przepisami prawa;
- ❖ **Sekretariat Rady** prowadzi obsługę merytoryczną, organizacyjną i tech- niczną Rady Funduszu w wykonywaniu zadań statutowych;
- ❖ **Komitet do spraw Zarządzania Aktywami** kreuje i nadzoruje polity- kę lokowania wolnych środków finansowych Funduszu;
- ❖ **Komitet do spraw Oceny Wniosków Pomocowych** wydaje opinie do przygotowywanych przez Departament Działalności Pomocowej wniosków w sprawie udzielenia bankom pomocy finansowej.

VIII. ZAKOŃCZENIE

W okresie 1996–2000 sektor bankowy ustabilizował się, do czego w istot- nej mierze przyczyniła się działalność pomocowa Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Mimo że w 2000 roku ogólna sytuacja gospodarcza była w dal- szym ciągu złożona, czego bezpośrednim wyrazem była niska rentowność i wypłacalność przedsiębiorstw – podstawowych klientów banków, możliwe było ustalenie stawek procentowych obowiązkowej opłaty rocznej oraz fun- duszu ochrony środków gwarantowanych na 2001 rok na poziomie niższym niż w latach poprzednich. Należy nadmienić, że stawki zostały obniżone, chociaż wysokość kwoty gwarantowanej wzrosła z 11 tys. euro w 2000 roku do 15 tys. euro w 2001 roku, co oznacza wzrost ewentualnych zobowiązań Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z tytułu wypłat środków gwaranto- wanych.

Z działalności BFG

Uchwałą nr 24/2000 z dnia 30 listopada 2000 roku Rada BFG określiła obowiązujące w 2001 roku stawki obowiązkowej opłaty rocznej w wysokości:

- ❖ 0,14% sumy aktywów bilansowych, gwarancji i poręczeń ważonych ryzykiem oraz 0,07% sumy zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem pomniejszych o gwarancje, poręczenia i linie kredytów przyrzeczonych – dla banków,
- ❖ 0,10% sumy aktywów bilansowych oraz gwarancji i poręczeń ważonych ryzykiem – dla kas oszczędnościowo-budowlanych, działających na podstawie ustawy o kasach oszczędnościowo-budowlanych i wspieraniu przez państwo oszczędzania na cele mieszkaniowe,

oraz ustaliła, że podstawę naliczenia stanowi stan aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem na dzień 31 grudnia 2000 roku. Termin wpłaty kwoty został określony na dzień 15 marca 2001 roku.

Ponadto uchwałą nr 25/2000 z dnia 30 listopada 2000 roku Rada określiła stawkę tworzenia przez banki funduszy ochrony środków gwarantowanych w 2001 roku w wysokości 0,3% sumy depozytów, od których jest naliczana rezerwa obowiązkowa.

W 2000 roku Bankowy Fundusz Gwarancyjny uczestniczył w pracach nad ustawą o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (uchwaloną 7 grudnia 2000 roku). Ustawa ta nałożyła na Fundusz nowe obowiązki w zakresie pomocy finansowej bankom spółdzielczym podejmującym procesy łączeniowe. Środki na tę działalność będą pochodzić z likwidowanego Funduszu Rozwoju Banków Spółdzielczych, dotychczas zarządzanego przez BGŻ SA, oraz z wypłaconych z budżetu kwot tytułem obsługi obligacji restrukturyzacyjnych serii D, których część – zgodnie z zapisami ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych – zostanie umorzona. Otrzymane przez Fundusz środki będą mogły być przeznaczone na finansowanie kosztów łączenia się banków spółdzielczych oraz na związane z tym przedsięwzięcia inwestycyjne, takie jak unifikacja programów i sprzętu informatycznego, ujednoczenie technologii bankowej i procedur finansowo-księgowych.

W związku z nowymi zadaniami wymagane będzie dokonanie zmian w statucie Funduszu i rozporządzeniu Ministra Finansów o szczegółowych zasadach rachunkowości BFG³⁾ i opracowanie warunków udzielania zwrotnej pomocy finansowej bankom spółdzielczym w świetle wyżej cytowanej ustawy.

Przypisy

¹⁾ 1 euro = 4,0780 PLN zgodnie z tabelą kursów NBP nr 30/A/NBP/2000 r.

²⁾ Grupa robocza ma przedstawić we wrześniu 2001 roku opracowanie zawierające propozycje różnych rozwiązań w zakresie systemów gwarantowania depozytów.

Bezpieczny Bank

Wnioski z tego opracowania mają służyć pomocą tym krajom, które rozważają wprowadzenie bądź zmianę systemu gwarantowania depozytów. Grupa robocza nie przedstawi jednoznacznych zaleceń, ale zbiór prawidłowych i dobrze funkcjonujących rozwiązań.

- ³⁾ Zmiany zostały wprowadzone: 1) Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 lutego 2001 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie nadania statutu Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu (Dz.U. nr 16, poz. 174) – weszło w życie z dniem 24 marca 2001 r.; 2) Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 27 lutego 2001 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (Dz.U. nr 16, poz. 177) – weszło w życie z dniem 24 marca 2001 r.